Міхаіл ФІНБЕРГ, народны артыст Беларусі, прафесар:

"Слухач чакае арыгінальных выканаўцаў"

Нягледзячы на пэўную стомленасць пасля вялікага канцэрта, старшыня журы "Зоркі..." ў намінацыі "Эстрадныя спевы" Міхаіл ФІНБЕРГ адказаў на пытанні нашага карэспандэнта. Вельмі эмацыйна і, адначасова, натхнёна Міхаіл Якаўлевіч распавёў усім чытачам нашай газеты не толькі аб конкурсе і канкурсантах, але і аб сваім бачанні сучаснага творчага працэсу на беларускай эстрадзе. На пачатку размовы прафесар Фінберг падзякаваў усім, хто арганізаваў свята песні і ўдзельнічаў у ім:

Пераможца — кожны фіналіст

— Перш за ўсё, хочацца выказаць цёплыя словы на адрас саміх канкурсантаў. Маладыя спевакі вельмі годна вытрымалі ўсе выпрабаванні, што выпалі на іх долю. Бо самі па сабе абставіны вялікага конкурсу — гэта выпрабаванні для тых, хто робіць першыя крокі на прафесійнай сцэне. Таксама трэба падзякаваць аўтарам ідэі "Зоркі...", тым, хто дбае аб новых імёнах у беларускім мастацтве. Вельмі цёплыя словы падзякі — на адрас членаў журы, з якімі давялося працаваць побач: Уладзіміра Ткачэнкі, музыканта нашага аркестра, вельмі сціплага чалавека, але унікальнага прафесіянала, які, дарэчы, дапамагаў і правядзенню "Зоркі..." — рыхтаваў аранжыроўкі для нашых выканаўцаў; кампазітара Эдуарда Зарыцкага, чыя ўсім вядомая творчасць не патрабуе дадатковых каментарыяў; цудоўнай спявачкі Вольгі Вронскай, што цяпер вельмі паспяхова працуе з юнымі выканаўцамі; Адама Мурзіча, выкладчыка ад Бога, які не толькі можа паказаць пачынаючаму музыканту яго памылку, але і абсалютна дакладна сказаць, што трэба рабіць, каб падобная памылка больш не ўзнікала. Трэба сказаць і вялікі дзякуй гукарэжысёрам сённяшняга канцэрта за іх высокі прафесіяналізм.

— Міхаіл Якаўлевіч, наколькі ўдала "эстрадная" намінацыя "ўпісалася" ў такі вялікі і маштабны конкурс?

— Справа не ў колькасці ўдзельнікаў! Калі называюць агульную лічбу канкурсантаў, якія прынялі ўдзел у спаборніцтве, хочацца адразу сказаць: колькасць — гэта далёка не галоўнае! Вынік павінен быць іншы: свежыя імёны, якія з часам узнімуць беларускае мастацтва на прынцыпова новую прыступку. І вельмі важна, каб гэтыя адкрыцці, новыя імёны не згубіліся.

— Ці ёсць сярод сённяшніх канкурсантаў тыя, хто зможа змяніць сітуацыю на эстрадзе да лепшага?

— Перад тым, як назваць імёны лаўрэатаў, я сказаў удзельнікам, што кожны з іх ужо пераможца, калі дайшоў да фінальнага тура. Усе яны — вельмі таленавітыя маладыя людзі; кожны, калі будзе ўпарта працаваць над сабой, можа дасягнуць узроўню сапраўднага майстэрства. Дарэчы, мне было вельмі прыемна даведацца, што сярод спевакоў-фіналістаў былі і студэнты Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, будучыя драматычныя акцёры. Тое, як яны выступілі перад маладзечанскай публікай, сведчыць аб іх вялікіх артыстычных здольнасцях і эстрадным патэнцыяле. Хочацца таксама адзначыць канкурсантаў з Мінскага каледжа мастацтваў, эстрадным аддзяленнем якога кіруе Алена Атрашкевіч. Вялікі дзякуй вакальным ансамблям з Беларускага дзяржаўнага універсітэта культуры і мастацтваў.

— Ці пагражае "зорная хвароба" тым шчаслівчыкам, спевы якіх спадабаліся самому маэстра Фінбергу?..

— Адразу пасля віншаванняў я цвёрда сказаў канкурсантам: "Не падумайце, што праца над сабой у вас на гэтым скончылася. З наступнага дня зноў пачынайце рэпетыцыі — нібы з чыстай старонкі!" Таму тут усё залежыць ад саміх канкурсантаў, ад жадання кожнага з іх бесперапынна працаваць над сабой. Гэты конкурс толькі першая (а для кагосьці — другая) прыступка да сапраўднага майстэрства.

— А якія заўвагі можна выказаць на адрас удзельнікаў конкурсу?

— Самае галоўнае — рэпертуар фінальнага тура. Ён быў вельмі разнабаковы, цікавы, у ім знайшлося месца для песень і на беларускай, і на рускай, і на англійскай, і нават на італьянскай мовах... Але... Гэты год — незвычайны: увесь свет адзначае гадавіну Вялікай Перамогі. Чаму цягам сённяшняга вечара прагучала толькі некалькі песень, прысвечаных Подзвігу нашага народа ў гады Вялікай Айчыннай, цяжка зразумець...

У краіне, якая больш за іншыя пацярпела за гады ваеннага ліхалецця, ёсць мноства вельмі моцных, кранальных песень пра вайну. Мы абавязаны выконваць іх у гонар тых, хто здабыў для нас Перамогу, а разам з ёю — жыццё і свабоду!

Тое ж тычыцца песень на роднай мове. Лічу, маладым спевакам трэба ставіцца да іх больш уважліва, вылучаць на першае месца. Чаму цяпер сталі менш пісаць песень на творы цудоўнай класічнай паэзіі? Моладзь, лічу, павінна добра ўсведамляць, што калі не яна, дык больш ніхто не возьмецца за пашырэнне беларускага слова на эстрадзе. Добрым прыкладам тут — Уладзімір Мулявін, рускі чалавек, які ўсім сэрцам палюбіў Беларусь. Вось з такім жа пачуццём да Радзімы і трэба ісці на сцэну!

"Жывое" — самае каштоўнае

— Трэба больш надаваць увагі "жывой" музыцы, менш карыстацца камп'ютэрамі. І тады конкурс сапраўды атрымае сваё, не падобнае да іншых, аблічча: калі сэнс выступленняў будзе не адно ў перапевах, а канкурсанты не разгубяцца, калі выйдуць на сцэну з аркестрам.

— Але на тым жа тэлебачанні ці не кожны дзень з'яўляюцца новыя выканаўцы, якіх рэкламуюць як "узыходзячых зорак"...

— Новыя імёны павінны ўзнікаць увесь час! Нельга бясконца глядзець на адны і тыя ж твары — шмат хто з іх наогул не мае права з'яўляцца на эстрадзе, бо не мае сапраўднага таленту. У "псеўдазорак" няма ні вакальных даных, ні акцёрскага майстэрства, ні яснай адукацыі, ні маральных якасцей, якія павінны быць у артыста. І гэта, відаць, не толькі маё асабістае меркаванне. Я ведаю, аб чым кажу, бо шмат гастралюю па Беларусі, размаўляю са слухачамі і гледачамі. Людзі наўпрост выказваюць набалелае: усім патрэбны сапраўдныя галасы, а не надакучлівая "фанера".

— Адборачныя туры конкурсу праходзілі якраз пад фанаграму "мінус адзін", на якой запісана аранжыроўка...

— Некаторыя казалі: а навошта нам "жывы" аркестр у фінале? Маўляў, фанаграмы было б дастаткова. Але як такое пытанне ўвогуле магло ўзнікнуць? Наш аркестр, не пабаюся гучнага вызначэння, — адзін з лепшых на дадзены момант у Еўропе. Пад яго акампанемент усе нашы маладыя "зоркі" "заззялі" зусім паіншаму. Выступленні сталі куды цікавейшымі, больш "сакавітымі". "Жывы" аркестр — гэта зусім іншы дух, іншыя эмоцыі. Наяўнасць аркестра адразу прадэманстравала, чаго варты той ці іншы выканаўца. Каб спяваць з аркестрам, трэба мець пэўныя таленты, адчуваць рытм, быць вельмі ўспрымальным чалавекам. Праўда, гэта тычыцца толькі выступленняў з высокапрафесійнымі калектывамі. А навучыцца спяваць пад нязменлівую фанаграму можа амаль кожны.

— Наколькі разумею, да той музыкі, што ўвесь час ліецца з радыё і тэлебачання, вы ставіцеся крытычна?

— Ведаеце, кожны чалавек выказвае розныя эмоцыі. У адзін момант нам хочацца весяліцца, а ў іншы — трошкі пасумаваць. Як гэта зрабіць, калі амаль на ўсіх каналах радыё з раніцы да вечара адно і тое ж? Музыка, спевы павінны быць рознабаковымі, цікавымі. Наша эстрада, на вялікі жаль, імкнецца да аднастайнасці, што вельмі непрыемна. Такія конкурсы, як "Зорка ўзышла над Беларуссю", могуць добра садзейнічаць таму, каб наша песня цалкам задавальняла ўсе патрэбы сучаснага чалавека.

— Міхаіл Якаўлевіч, конкурс паказаў, што ахвотных выйсці на эстраду вельмі шмат, але не ўсе яны сапраўды заслугоўваюць увагі аўдыторыі...

— Трэба сказаць, што наша сучасная школа эстрадных спеваў далёка не ідэальная... Педагогаў, якія добра разбіраліся б у сваёй справе і вучылі ёй маладых, не хапае. Часцяком моладзь нават не ведае, як працаваць з мікрафонам, якую сілу ўкладаць у голас. І нашым "зорказым" канкурсантам уласцівы ўсе тыя самыя хібы, што і маладым спевакам у цэлым.

— Што вы можаце пажадаць удзельнікам сёлетняга конкурсу?

— Усім, у тым ліку лаўрэатам, хочацца яшчэ раз пажадаць быць не падобнымі да іншых, не браць за ўзор тых, хто ўвесь час "мільгаціць" у тэлевізійнай скрыні. "Клоны" фальшывых "зорак" нам больш не патрэбны! Слухач чакае арыгінальных выканаўцаў. Спадзяюся, у тых, хто сёння выходзіў на сцэну маладзечанскага Палаца культуры, якраз ёсць вялікія шанцы стаць менавіта такімі — "жывымі", сапраўднымі артыстамі эстрады!

Антон СІДАРЭНКА,
Юрый ІВАНОЎ (фота),
нашы спецыяльныя карэспандэнты
Мінск — Маладзечна — Мінск